

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/74/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122010374
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6122010374.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov Mgr. Ivany Datlovej a JUDr. Ing. Miroslava Mandáka, na verejnom zasadnutí konanom dňa 21. decembra 2022 v trestnej veci obžalovaného F. G. za prečin ohrozenia návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 20.09.2022, sp. zn. 7T/17/2022 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom výroku o treste.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného F. G., nar. XX.XX.XXXX v R. R., trvalým pobytom R. R., F. XX,

o d s u d z u j e

podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., § 54 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 2,3,8 Tr. zák. na trest povinnej práce vo výmere 200 (dvesto) hodín.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 2,3,8 Tr. zák. na trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere 2 (dva) roky.

Vo zvyšných častiach zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný F. G. uznaný za vinného z prečinu ohrozenia návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že dňa 09. XX. XXXX v čase okolo XX.XX h v R. R. na H. ulici viedol osobné motorové vozidlo zn. H. D., Y.: BB XXXEC, kde bol na parkovisku plážového kúpaliska zastavený a kontrolovaný hliadkou D. KR PZ R. R., ktorej pri kontrole po vyzvaní nepredložil žiadny z dokladov potrebných na vedenie motorového vozidla, po stotožnení jeho osoby bol následne vyzvaný, aby sa podrobil lekárskemu vyšetreniu spojenému s odberom biologického materiálu za účelom zistenia návykových látok v jeho organizme, ktorej výzve vyhovel, pričom vo vzorke krvi, ktorá mu bola odobratá dňa XX. XX. XXXX v čase o XX:XX hod. na urgentnom príjme v nemocnici F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici, mu bolo jej následným vyšetrením metódou plynovej chromatografie v spojení s hmotnostným spektrometrom v Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Súdno-lekárskom a patologicko-anatomickom pracovisku Banská Bystrica, zistené 1304 ng/ml metamfetamínu a 235 ng/ml amfetamínu, pričom znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvia Súdne lekárstvo, Prof. MUDr. Ľubomír Straka, PhD. v znaleckom posudku uvádza, že F. G. v čase vedenia motorového vozidla nebol v žiadnom prípade

spôsobilý viesť motorové vozidlo tak, aby neohrozil seba, či iných účastníkov cestnej premávky, teda bol v stave vylučujúcom spôsobilosť vykonávať činnosť vodiča motorového vozidla.

Za to mu bol podľa § 289 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 54 Tr. zák. uložený trest povinnej práce vo výmere 240 hodín.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. bol obžalovanému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 2 rokov.

Podľa § 61 ods. 8 Tr. zák. sa mu do trestu zákazu činnosti započítaval čas od zadržania vodičského oprávnenia od 09. 12. 2021.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. bolo obžalovanému uložené ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 06.10.2022 proti výroku o treste, ktoré vzal, prostredníctvom svojho obhajcu ďalším písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 04.11.2022, späť. Samosudca uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 09.11.2022, sp. zn. 7T/17/2022, právoplatným tým istým dňom, vzal späťvzatie odvolania obžalovaným na vedomie.

Proti tomuto rozsudku podal priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie aj okresný prokurátor, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 25.10.2022, a to proti výroku o treste (hoci zo zápisnice o hlavnom pojednávaní vyplýva, že odvolanie smerovalo aj proti výroku o vine) v neprospech obžalovaného.

Najprv poukázal na výrovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa stotožnil vo výrokoch o vine, ako aj uložení trestu zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere 2 roky a taktiež o uložení ochranného protitoxikomanického liečenia ambulantnou formou. Nesúhlasil však s uložením trestu povinnej práce vzhľadom na charakter spáchanej trestnej činnosti, keď došlo k ohrozeniu ostatných účastníkov cestnej premávky, nakoľko obžalovaný bol pod značným vplyvom návykovej látky a zároveň aj z dôvodu jeho osoby, pretože bol trestne stíhaný pre úmyselné trestné činy a sankcionovaný za veľké množstvo dopravných priestupkov. Z tohto dôvodu by takýto druh trestu v potrebnom rozsahu nenaplnil ani preventívnu, ale ani prevýchovnú funkciu. Žiadal, aby bol obžalovanému uložený prísnejší podmienený trest odňatia slobody, pri ktorom by práve plynutie skúšobnej doby a možnosť premeny tohto trestu na nepodmienečný, obžalovaného odradilo od ďalšieho páchania nielen obdobnej trestnej činnosti, ale aj inej protiprávnej činnosti ako takej. Nepovažoval za dôvodnú argumentáciu okresného súdu, že by obžalovaný uložením podmieneného trestu odňatia slobody nebol žiadnym spôsobom motivovaný do budúca nespáchať žiadnu trestnú činnosť.

Následne namietal, že pokiaľ by aj bol trest povinnej práce považovaný za primeraný trest, uložená výmera tohto trestu v trvaní 240 hodín bola mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, nakoľko bola uložená v rozpore s ust. § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., a to nad hornou hranicou upravenej trestnej sadzby, pretože horná hranica sa v tomto prípade vzhľadom na prevahu poľahčujúcich okolností znižovala o 1/3-inu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Nesprávna bola argumentácia okresného súdu, že trestná sadzba sa pri treste povinnej práce neupravuje podľa § 38 Tr. zák., pretože v odsekoch 3 a 4 tohto zákonného ustanovenia sa jasne deklaruje znižovanie alebo zvyšovanie zákonom ustanovenej trestnej sadzby ako takej, teda nie pri konkrétnom, či konkrétnych druhoch trestov, ale všeobecne pri trestoch ako takých. Takáto úprava sa vzťahuje teda nielen na trest odňatia slobody, ale aj na iné druhy trestov, pri ktorých je vzhľadom na rozpätie trestnej sadzby takáto úprava možná.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e) Tr. por. vo výroku o uloženom treste povinnej práce a sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. vo veci rozhodol tak, že obžalovanému uloží aj primeraný prísnejší podmienený trest odňatia slobody. K odvolaniu okresného prokurátora sa obžalovaný vyjadril prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 04.11.2022. Najprv poukázal na výrovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa stotožnil, pričom zdôraznil svoje vyhlásenie o vine podľa § 257 ods.1 písm. b) Tr. por. učené na hlavnom pojednávaní .

Naopak, nestotožnil sa s argumentáciou odvolateľa v tom smere, že trest domáceho väzenia (správne mal byť uvedený trest povinnej práce) nespĺňa v jeho prípade prevýchovnú a preventívnu funkciu vzhľadom na jeho osobu a charakter trestnej činnosti a z tohto dôvodu by mu mal byť uložený prísnejší

podmienečný trest odňatia slobody. Okresný súd podľa neho zohľadnil pri rozhodovaní o treste všetky okolnosti prípadu, a to nielen bezprostredne sa týkajúce predmetného trestného činu, ale aj skutočnosti, ktoré nastali po jeho spáchaní, najmä, že sa ku skutku priznal a svoje konanie oľutoval. Taktiež dostatočne prihliadol na jeho osobu vrátane pomerov a možnosti jeho nápravy. Prvostupňový súd postupoval správne, keď mu uložil alternatívny druh trestu, ktorý má na rozdiel od najprísnejšieho druhu trestu - trestu odňatia slobody podstatne miernejší dopad na psychiku odsúdeného, ale zároveň plní svoj účel vo vzťahu k spoločnosti, pretože sú vykonávané práce verejnoprospešného alebo neziskového charakteru s pozitívnym vplyvom na spoločnosť. Takýmto rozhodnutím dostal šancu k náprave menej represívnym spôsobom oproti uloženiu trestu odňatia slobody, ktorý by mal byť ukladaný až vtedy, ak by k náprave odsúdeného nedošlo na základe predošlých miernejších opatrení.

V ďalšom však súhlasil s okresným prokurátorom, že uložená výmera trestu povinnej práce v trvaní 240 hodín bola v jeho neprospech, keďže takáto výmera bola uložená nad hornou hranicou upravenej zákonnej trestnej sadzby, ktorá sa mala vzhľadom na prevahu poľahčujúcich okolností znižovať o 1/3-inu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Proti tejto úvahe, resp. námietke, nemal výhrady, keďže bola v jeho prospech.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby krajský súd podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora zamietol, alternatívne, aby sám rozhodol o znížení výmery trestu povinnej práce v súlade s ust. § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa vykonalo v neprítomnosti obžalovaného, prokurátor krajskej prokuratúry v plnom rozsahu poukázal na písomné odôvodnenie odvolania. Navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil vo výroku o uloženom treste povinnej práce a sám rozhodol tak, že ho nahradí uložením trestu odňatia slobody primeranej výmery s jeho podmienečným odkladom na primeranú skúšobnú dobu, a to popri treste zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu.

Naproti tomu sa obhajca obžalovaného v plnom rozsahu pridŕžoval argumentácie uvedenej v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu. Navrhol, aby krajský súd odvolanie okresného prokurátora podľa § 319 Tr. por. zamietol, alternatívne, aby rozhodol o znížení výmery trestu povinnej práce tak, aby zodpovedala príslušným zákonným ustanoveniam.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania okresného prokurátora zistil, že toto bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o treste. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora bolo podané čiastočne dôvodne, napriek tomu, že ho primárne podal v neprospech obžalovaného.

Preskúmajúc zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste, dospel krajský súd čiastočne k inému záveru ako okresný súd, nakoľko bolo porušené ustanovenie Trestného zákona a z tohto dôvodu napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil v celom výroku o treste a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. o treste sám.

Primárne je nutné konštatovať, že výrok o vine obžalovaného, ktorým bol uznaný za vinného z prečinu ohrozenia návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe ako je vyššie uvedený, už nadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., že je vinný, okresný súd jeho vyhlásenie uznesením prijal a následne rozhodol rozsudkom.

Pri úvahách o určení druhu trestu a jeho výmery mal krajský súd za to, že okresný súd správne u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., t.j., že sa k trestnému činu priznal a úprimne ho oľutoval, taktiež u neho správne nevzhladol žiadnu priťažujúcu okolnosť. Obžalovanému neprináležalo aj priznanie ďalšej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. j) Tr. zák., t.j. že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život, najmä s ohľadom na počet spáchaných priestupkov, i keď menšej závažnosti, prihliadajúc zároveň na jeden záznam v registri trestov, hoci v podstatne menšej miere, berúc do úvahy spôsob skončenia trestného stíhania a odstup času. Keďže poľahčujúce okolnosti prevažovali nad priťažujúcimi v pomere 1 : 0, došlo podľa ust. § 38 ods. 3, ods. 8 Tr. zák. k zníženiu hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby o 1/3-inu, a preto bolo možné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody až na 8 mesiacov. Odvolací súd okrem pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností súčasne podľa ust. § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadol aj na mieru závažnosti poľahčujúcej okolnosti, ktorá pomerne významne vyznievala v prospech obžalovaného, vrátane jeho kritického postoja k trestnej činnosti.

Zo stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. a jeho následné prijatie súdom samo o sebe

síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr. zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., avšak takýto postoj je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijme všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno aplikovať pri ukladaní trestu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže mu byť uložený trest odňatia slobody znížení o 1/3-inu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. V danom prípade aj vyhlásenie viny obžalovaného bolo potrebné hodnotiť výrazne v jeho prospech, hoci ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam nebolo pri ukladaní trestu priamo aplikované.

Naviac obžalovaný nebol doposiaľ súdom trestaný, teda nejde o osobu s kriminálnou minulosťou a nemožno úplne opomenúť ani skutočnosť, že pri skutku nespôsobil žiadnu škodovú udalosť.

V určitej miere v jeho neprospech vyznieva vysoký stupeň ovplyvnenia návykovou látkou, ako aj počet priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, čo svedčí, že obžalovaný ako vodič dostatočne nerešpektuje dopravné predpisy, i keď priestupky nespáchal závažnejším spôsobom.

Do úvahy bolo potrebné vziať aj tzv. typovú závažnosť trestného činu, ktorá bola premietnutá do zákonom ustanovenej trestnej sadzby, keď za daný prečin možno páchatel'a potrestať odňatím slobody až na 1 rok, z čoho je zrejmé, že ide o menej závažný trestný čin.

Za takejto situácie dospel odvolací súd k záveru, že na dosiahnutie účelu trestu nebolo nevyhnutne potrebné pôsobiť na obžalovaného uložením najprísnejšieho druhu trestu, a to trestu odňatia slobody, ako sa toho domáhal okresný prokurátor. Jeho odvolacie námietky týkajúce sa osoby obžalovaného, okolnosti prípadu a povahy trestnej činnosti, neboli dôvodné, pretože na ne dostatočne reagoval už okresný súd, a to uložením trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu vo výmere 2 roky, keďže trestná činnosť, ako aj predchádzajúce protiprávne konanie obžalovaného (spáchanie priestupkov) priamo súviselo práve s takouto činnosťou.

Popri tomto druhu trestu správne uložil obžalovanému aj ďalší z alternatívnych trestov, a to trest povinnej práce, ktorý by spolupôsobil pri dosiahnutí účelu trestu, pričom práve kombinácia týchto trestov by nepochybne v potrebnom rozsahu splnila nielen prevýchovnú, ale aj preventívnu funkciu.

Okresný súd však pri ukladaní týchto trestov porušil ust. § 38 ods. 3, ods. 8 Tr. zák., pričom trest povinnej práce vo výmere 240 hodín obžalovanému naviac uložil mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, konkrétne nad jej hornou hranicou. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie v tomto smere rozsiahle odôvodnil na str. 6 až 9 napadnutého rozsudku, avšak napriek podrobnej argumentácii boli jeho právne závery v konečnom dôsledku nesprávne. Krajský súd v prvom rade poukazuje na rozsudok NS SR z 24.03.2021, sp. zn. 1Tdo/18/2020, vrátane jeho odôvodnenia na str. 8 až 16, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil.

Odvolací súd zdôrazňuje, že v danom prípade má podľa neho zásadný význam prihliadnutie na systematiku Trestného zákona, z ktorej nepochybne vyplýva, že ust. § 38 bolo zaradené do druhého dielu druhej hlavy všeobecnej časti, t.j. v rámci základných zásad ukladania sankcií, a to v časti prirážajúce a poľahčujúce okolnosti, teda pred právnou úpravou ukladania a výkonu jednotlivých druhov trestov, z čoho možno usúdiť, že sa vzťahuje na všetky druhy trestov uvedené v ust. § 32 Tr. zák., ktoré majú trestnú sadzbu. Naviac z ust. § 38 ods. 2 Tr. zák. vyplýva, že pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnúť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a prirážajúcich okolností, z čoho je zrejmé, že uvedený postup sa obligatórne musí aplikovať pri určovaní každého druhu trestu a jeho výmery. Na toto zákonné ustanovenie priamo nadväzujú ustanovenia odsekov 3 až 6, ktoré upravujú zmeny hraníc zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa existencie jednotlivých, tam uvedených stavov, s výkladovým zákonným ustanovením uvedeným v odseku 8. Z takejto právnej úpravy jednoznačne vyplýva, a to nielen zo systematického, ale aj logického a gramatického výkladu, že uvedené postupy je nutné použiť pri určovaní každého druhu trestu a jeho výmery, ktorý má trestnú sadzbu. Na tomto závere nemení nič skutočnosť, že v nasledujúcom ust. § 39 ods. 3 písm. f) Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu nie je uvedený napr. trest povinnej práce (ako jeden z alternatívnych druhov trestov), keďže takéto mimoriadne zníženie výmery by pri existencii dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby pre tento druh trestu (40 hodín) nemalo žiadny zásadný význam. Napokon, ak by sa ust. § 38 Tr. zák. malo vzťahovať len na trest odňatia slobody, bolo by zaradené medzi ustanovenia upravujúce výlučne tento druh trestu, t.j. ust. § 46 Tr. zák. a nasl., čo sa však nestalo.

Nad rámec uvedeného krajský súd poukazuje na určitý rozpor pri ukladaní trestu povinnej práce okresným súdom, keď tento mal na jednej strane za to, že sa pri ňom nemá aplikovať ust. § 38 ods. 3 Tr. zák., avšak na druhej strane ho sám vo výrokovvej časti použil, hoci len vo vzťahu k ust. § 289 ods. 1 Tr. zák., v ktorom je obsiahnutá trestná sadzba trestu odňatia slobody, avšak takýto postup (zníženie hornej hranice trestu odňatia slobody o 1/3-inu) by za takéhoto stavu sám o sebe nemal žiadny

praktický význam, nakoľko v konečnom dôsledku bol obžalovanému i tak uložený iný druh trestu, a to trest povinnej práce.

Takto uložené druhy trestov popri sebe, vrátane ich výmery, obsahujú v dostatočnom rozsahu prvok represie, ako aj prvky generálnej a individuálnej prevencie, zároveň postačujú na zabezpečenie dosiahnutia účelu trestu v zmysle ust. § 34 ods. 1 Tr. zák. a zodpovedajú aj všetkým ďalším zákonným ustanoveniam Trestného zákona, ktoré upravujú zásady pre ukladanie trestov, pričom ochranu spoločnosti bude zabezpečovať súčasne aj výkon ochranného opatrenia ako ďalšej sankcie uloženej obžalovanému.

Výroky o vine a o ochrannom opatrení odvolací súd nepreskúmal, pretože prvý z výrokov už nebol odvolaním napadnuteľný a proti druhému z výrokov uvedený opravný prostriedok nepodala žiada z oprávnených osôb.

Krajský súd po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní okresného prokurátora rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.